

Przedmiotowy system oceniania z biologii
Publiczne Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące im. Błogosławionej Piątki Poznańskiej
klasy II - III – zakres rozszerzony

1. Przedmiotowy system oceniania został opracowany na podstawie:
  - Rozporządzenia MEN w sprawie warunków i sposobu oceniania,
  - Statutu Szkoły
  - Zasad Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania
  - Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla IV etapu edukacyjnego
  - Programu nauczania biologii w zakresie rozszerzonym
2. Podstawowe cele oceniania to:
  1. poinformowanie ucznia i jego rodziców o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach,
  2. motywowanie ucznia do dalszej pracy oraz wdrożenie do systematycznej nauki, samokontroli i samooceny, pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. Uczniowie i rodzice zostają zapoznani z przedmiotowym systemem oceniania na początku roku szkolnego.
4. Oceny śródroczna i roczna są wystawiane na podstawie średniej ważonej.
5. Ustala się 3 obszary podlegające ocenie:
  - Obszar 1** obejmuje sprawdziany, testy maturalne oraz wszelkie inne formy pisemnego sprawdzania wiedzy i umiejętności o szczególnym znaczeniu, zapowiedziane z przynajmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
  - Obszar 2** obejmuje kartkówki i odpowiedzi ustne,
  - Obszar 3** obejmuje prace długoterminowe, wszelkie prace dodatkowe wykonywane poza szkołą, pracę w grupach, ocenę kart pracy zadania domowe, prezentacje, projekty, aktywność na lekcjach, nieprzygotowanie do zajęć.

Poszczególnym obszarom przypisuje się następujące wagi:

Obszar 1 – waga 6

Obszar 2 – waga 3

Obszar 3 – waga 2

Tabela przedstawia sposób przyporządkowania średniej ważonej oceny szkolnej.

Średnia ważona	Ocena
$1,75 \leq W < 2,75$	dopuszczający
$2,75 \leq W < 3,75$	dostateczny
$3,75 \leq W < 4,75$	dobry
$4,75 \leq W < 5,25$	bardzo dobry
$W \geq 5,25$	celujący

6. Ocena roczna jest średnią ważoną uzyskaną z ocen cząstkowych z całego roku szkolnego. Ocenę roczną nauczyciel wystawia według powyższej zasady z zastrzeżeniem, iż ocena może ulec zmianie (podwyższeniu) w przypadkach, kiedy np. uczeń wykazuje się bardzo dużym zaangażowaniem, inicjatywą itp. Uczeń może poprawić i otrzymać ocenę **roczną wyższą niż przewidywana**, jeśli zaliczył w ciągu roku wszystkie obowiązkowe prace klasowe, sprawdziany, kartkówki i wykonał wszystkie wyznaczone przez nauczyciela

zadania oraz przystąpi do dodatkowego sprawdzianu (**o wadze 10**), potwierdzającego umiejętności i wiedzę na ocenę wyższą w formie pisemnej.

Warunki uzyskania wyższej oceny śródrocznej lub rocznej reguluje Wewnątrzszkolny System Oceniania (WSO) oraz dokument „Warunki i tryb uzyskiwania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej z zachowania”

7. Oceny z biologii wystawiane są z:

- prac pisemnych
  - sprawdzianów (zapowiedzianych przynajmniej tydzień wcześniej i wpisanych do dziennika elektronicznego Librus)
  - kartkówek trwających 15 minut (obejmujących materiał trzech ostatnich tematów lekcyjnych - **kartkówki są niezapowiedziane**),
  - odpowiedzi ustnych (obejmujących **materiał trzech ostatnich tematów lekcyjnych**)

każda z w/w form pisemnej wypowiedzi może zawierać pytania o podstawowe pojęcia i terminy biologiczne niezbędne do dalszego kształcenia a obejmujące treści kształcenia wcześniejszych etapów edukacyjnych

- pracy w grupie,
- pracy na lekcji,
- prac domowych,
- maturalnych kart pracy, **sprawdzanie maturalnych kart pracy odbywa się w formie 15 minutowej kartkówki z wagą 3**
- protokołów doświadczeń,
- obowiązkowych prac dodatkowych (referaty, projekty, doświadczenia, modele wykonane samodzielnie przez uczniów),
- zadań zadawanych poprzez platformę edukacyjną Librus.

8. Ocena prac pisemnych:

- prace pisemne są obowiązkowe,

W przypadku nieobecności na pracy pisemnej, uczeń jest obowiązany napisać ją w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

- zasady oceniania sprawdzianów pisemnych:

W=100%   celujący
85% ≤ W < 100%   bardzo dobry
70% ≤ W < 85%   dobry
55% ≤ W < 70%   dostateczny
40% ≤ W < 55%   dopuszczający
< 40%   niedostateczny

W przypadku uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, zasady oceniania i czas pisania prac dostosowuje się do zaleceń zawartych w opinii.

- Uczeń ma prawo przystąpić do poprawy oceny otrzymanej za sprawdzian pisemny w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, lecz nie dłużej niż przez miesiąc od otrzymania informacji o otrzymanej ocenie. Każda z ocen ma równą wagę i jest wliczana do średniej. Poprawy sprawdzianów odbywają się wyłącznie w czasie, w którym nauczyciel i uczeń nie mają innych zajęć /lekcji, kółek itp./.

Uczeń, który nie zgłosi się na poprawę w wyznaczonym terminie, traci do niej prawo. **nie ma możliwości poprawiania ocen uzyskanych z kartkówek.**

- Jeżeli z jakiegokolwiek powodu uczeń nie podjął się napisania pracy w ustalonym terminie, nauczyciel ma prawo przeprowadzić pracę pisemną na najbliższych zajęciach, na których uczeń jest obecny.
  - W przypadku, gdy uczeń nie wywiązał się z obowiązku oddania pracy długoterminowej, ćwiczeń lub zadania domowego i otrzymał „0”, zobowiązany jest do uzupełniania braków w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Prace oddane po terminie nie będą oceniane /pozostaje wpisane „0”/ co może skutkować obniżeniem oceny śródrocznej lub rocznej.
9. Ocena odpowiedzi ustnych:
- nauczyciel ma prawo zapytać ucznia z zagadnień dotyczących tematów trzech ostatnich tematów lekcyjnych oraz materiału poleconego do przygotowania,
10. **Wymagania na poszczególne oceny:**
- wymagań na ocenę niedostateczną nie określa się, otrzymuje ją uczeń który nie opanował wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej dla odpowiedniego etapu kształcenia
  - dopuszczający – podczas odpowiedzi możliwe są liczne błędy, zarówno w zakresie wiedzy merytorycznej jak i w sposobie jej prezentowania, przy pomocy nauczyciela uczeń zasadniczo udziela odpowiedzi na postawione pytanie,
  - dostateczny – odpowiedź odbywa się przy niewielkim ukierunkowaniu ze strony nauczyciela, występują nieliczne błędy,
  - dobry – odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści (wiadomości podstawowe uzupełnione są o nieco trudniejszą wiedzę rozszerzającą), uczeń posługuje się terminologią biologiczną, dopuszczalne są jedynie nieliczne – drugorzędne z punktu widzenia tematu – błędy, nie wyczerpuje zagadnienia,
  - bardzo dobry – odpowiedź wyczerpująca pod względem tematycznym swobodnie posługiwanie się terminologią biologiczną, dostrzeganie związków między zjawiskami, wyciąganie wniosków, dokonywanie oceny całościowej,
  - celujący – odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, zawiera treści zaczerpnięte z literatury popularnonaukowej, zawiera oryginalne przemyślenia i własne oceny ucznia.
11. Ocena pracy w grupie:
- Nauczyciel na podstawie obserwacji uczniów ocenia ich wysiłek, pomysły, wiedzę, umiejętność współpracy, zaangażowanie, talenty manualne. Ocenia też uczniów w rolach lidera, sekretarza, prezentera.
12. Ocena pracy na lekcji:
- uczeń, który zgłosił się do odpowiedzi ustnej na ochotnika, ma prawo zrezygnować z wstawienia oceny do dziennika,
    - za aktywny udział w lekcji uczeń może uzyskać ocenę bardzo dobrą.
    - Punkty uzyskane na lekcji uczeń po informacji od nauczyciela wpisuje do zeszytu przedmiotowego i uzyskuje potwierdzenie poprzez podpis nauczyciela,
    - uczeń ma prawo zgłosić, że nie jest przygotowany do lekcji (w tym brak obowiązkowej pracy domowej i brak zeszytu, podręcznika, kart pracy na lekcji) bez podania przyczyny dwa razy w półroczu. Należy o tym powiadomić nauczyciela przed lekcją. Wszelkie braki uczeń jest zobowiązany uzupełnić na następną lekcję.

Punkt ten nie dotyczy lekcji, na których przeprowadzane są zapowiadane wcześniej sprawdziany i nie dotyczy również zadań długoterminowych.

13. Ocena pracy domowej:

- za wykonaną pracę domową uczeń uzyskuje ocenę po uprzednim zaprezentowaniu sposobu jej wykonania,
- w przypadku, gdy uczeń nie odrobił pracy domowej ma obowiązek przedstawić nauczycielowi odrobioną pracę domową przed następną lekcją, każdorazowy brak pracy domowej skutkuje adnotacją w dzienniku elektronicznym i ma wpływ na ocenę śródroczną i roczną,
- Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania zadawane drogą elektroniczną poprzez platformę edukacyjną,
- nie ma możliwości wykonania po wyznaczonym terminie zadania zadanego poprzez platformę edukacyjną Librus.

14. Ocena zeszytu

- uczeń ma obowiązek systematycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz uzupełniać karty pracy
- w razie nieobecności na lekcji, uczeń jest obowiązany do uzupełnienia notatek i wykonania prac domowych, w przypadku nieobecności w szkole dłuższej niż trzy dni, termin uzupełnienia zaległości ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem. W pozostałych przypadkach zaległości muszą być uzupełnione na następną lekcję.

15. Ocena prac dodatkowych:

- ocena referatu, prezentacji:
Przy ocenie referatu i prezentacji brane są pod uwagę:
  - zrozumienie tematu,
  - **samodzielność, prace będące plagiatami są dyskwalifikowane, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,**
  - dobór materiału rzeczowego,
  - sposób prezentacji, (umiejętność posługiwania się wiedzą i pojęciami, dostrzeganie związków między zjawiskami, analiza, porównywanie, wyjaśnianie, uogólnianie, własna ocena),
  - język (ortografia, interpunkcja, styl, gramatyka, słownictwo),
  - konstrukcja pracy i jej forma graficzna (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity, marginesy, literatura, przypisy),
  - dotrzymanie wyznaczonego terminu oddania pracy.**Jeżeli uczeń nie oddał pracy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, pisze kartkówkę z zakresu materiału, który obejmowała praca. Ocena tej kartkówki jest wpisana w obszarze 3.**
- ocena projektu:
  - sposób oceny projektu reguluje kontrakt zawierany między nauczycielem a uczniami przygotowującymi projekt.

16. Ocena za pomoc innym uczniom w pokonywaniu trudności z biologii jest wystawiana zgodnie z kontraktem przyjętym przez nauczyciela i uczniów.

17. NAUCZANIE HYBRYDOWE:

w trakcie nauczania hybrydowego uczeń przebywający w domu ma obowiązek do godziny 15 wykonać wszystkie zadania.

18. Z dniem wprowadzenia nauczania zdalnego ulegają zmianie wagi ocen:
sprawdzian – waga 3
kartkówka/odpowiedź – waga 2
pozostałe: waga 1

19. Szczęśliwy numerek – osoby, których numery wylosowano danego dnia mają prawo odmówić odpowiedzi ustnej z przedmiotu oraz odmówić napisania niezapowiedzianej kartkówki. Mogą również odmówić oddania krótkoterminowego zadania domowego, z tym, że muszą je odrobić i pokazać nauczycielowi na następnej lekcji.
20. Nauczyciel ma obowiązek oddać poprawiony sprawdzian w ciągu trzech tygodni od dnia napisania go przez ucznia, a kartkówkę w ciągu dwóch tygodni. Po upływie tego czasu uczeń ma prawo odmówić przyjęcia oceny i napisać sprawdzian ponownie w wyznaczonym przez siebie terminie, nie dłuższym niż jeden miesiąc. Sprawdzone i poprawione (w ciągu trzech tygodni) prace kontrolne są pokazywane i omawiane z uczniami na lekcji, a następnie przechowywane w szkole i udostępniane uczniom i ich rodzicom w trakcie konsultacji indywidualnych i zebrań z rodzicami.

W przypadku uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, zasady oceniania i czas pisania prac dostosowuje się do zaleceń zawartych w opinii.

Wymagania programowe i kryteria ocen z biologii
Publiczne Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące
w Poznaniu

Proponuje się następujące kategorie wymagań programowych:

1. K – konieczne,
2. P – podstawowe,
3. R – rozszerzające,
4. D – dopełniające,

Wymagań na ocenę niedostateczną nie określa się

Wymagania konieczne (K – wymagania na ocenę dopuszczającą) – dotyczą zapamiętania wiadomości. Uczeń jest w stanie zapamiętać i przypomnieć sobie treści podstawowych praw biologii, podstawowych pojęć biologicznych, najważniejszych zjawisk dotyczących funkcjonowania organizmów.

Wymagania podstawowe (P – na ocenę dostateczną) – dotyczą zrozumienia wiadomości. Uczeń potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela wyjaśnić, zjawiska i procesy biologiczne, funkcjonowanie organizmów potrafi korzystając prostych eksperymentów wyjaśnić zależności i zjawiska biologiczne

rozszerzające (R – na ocenę dobrą) – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych. Uczeń posługuje się wiadomościami, które są rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych, potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne, korzysta przy tym ze słowników, tablic i innych pomocy naukowych.

Wymagania dopełniające (D – na ocenę bardzo dobrą) – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych (np. szczegółowa analiza procesów biologicznych), potrafi zaplanować i przeprowadzić i dokumentować proste doświadczenia biologiczne, korzysta z różnych źródeł informacji.

Wynika z tego, że:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej przedmiotu biologia
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- umie formułować problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk,
- umie rozwiązywać problemy w sposób nietypowy,
- osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- zdobytą wiedzę potrafi zastosować w nowych typowych sytuacjach,
- jest samodzielny – korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić doświadczenia biologiczne prowadzi prawidłową dokumentację doświadczeń, poprawnie wnioskuje
- sprostął wymaganiom KPRD.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości określone podstawą programową
- poprawnie stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych zadań lub problemów,

- potrafi wykonać zaplanowane doświadczenie biologiczne i odpowiednio je dokumentować,
- rozwiązuje proste zadanie lub problemy,
- sprostą wymaganiom KPR.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową,
- potrafi zastosować wiadomości do rozwiązywania zadań z pomocą nauczyciela,
- potrafi wykonać proste doświadczenie biologiczne z pomocą nauczyciela,
- sprostą wymaganiom KP.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych podstawą programową, a braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- zna podstawowe zależności biologiczne
- potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste doświadczenie biologiczne,
- sprostą wymaganiom K.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać zadań biologicznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna podstawowych praw, pojęć i procesów biologicznych

mgr Grażyna Tarnowska
nauczyciel biologii